కథా నిలయం
4978
శ్రీకాకుళం

పానీ ఆ రహో హై

ఈ ప్రకారంబుగా...

శివకేశ బంధిత అయిన గంగాభవాని భువికి దిగుతున్న సమయంబున భగీరథుని మనస్సు ఎలాగున్నదయ్యా అంటే...

కంచుగంటలా మ్రోగుతున్న శంకరశాస్త్రి కంఠం అకస్మాత్తుగా ఆగిపోయింది.

నల్లకుంటలోని శంకరమఠంలో శంకరశాస్త్రి పురాణ శ్రవణం చేస్తున్న భక్తులు అలలు అలలుగా లేచి నిలబడసాగారు.

"భక్తులారా! మరికొంతసేపు ఓపిక పట్టండి. గంగావతరణం పూర్తి కావచ్చింది. భగీరథుని సంకల్పాన్నీ, కార్యదీక్షనూ మరొకసారి గుర్తుచేసుకొని, మరో పది నిముషాలు కూర్చోండి. ఆసాంతం పురాణం వినని దోషం మీకూ, పురాణ పఠనం పూర్తి చెయ్యని పాపం నాకూ అంటకుండా ఉండాలంటే..."

మైకులో విన్పిస్తున్న శాస్త్రి కంఠం– "పానీ ఆ రహా! పానీ ఆ రహా! భాగో! భాగో!" అని అరుస్తూ పరుగులు తీస్తున్న జనం రొదలో కలిసిపోయింది. శాస్త్రికి ఎదురుగా ఉన్న జనసమూహం ఉప్పెనలా శంకరమఠం గోడలమీదినుంచి పొంగింది. గేటు దగ్గర తొక్కిసలాట. ఆడ–మగా తేడా లేదు. చిన్నా–పెద్దా తారతమ్యం లేదు. ఉన్నది ఒక్కటే, అది ప్రాణ భయం. మనిషిమీదనుంచి మనిషి నడిచిపోతున్నాడు. జారిన పైటలు–పరుగులు తీస్తున్న పంచలు–పిల్లల ఏడ్పులు–ఆడవాళ్ళ ఆర్తనాదాలు–పెద్దవాళ్ళ హాహాకారాలు! శాస్త్రి చెవులు చిల్లులు పడ్తున్నాయి.

శాస్త్రికి తల తిరిగినట్టయ్యింది. కళ్ళు బైర్లు కమ్ముతున్నాయి. కాళ్ళు పట్టు తప్పుతున్నాయి. యాంత్రికంగా లేచి నిలబడ్డాడు.

ఆశ్చర్యం!

తనకే తెలియదు తనెప్పుడు నిలబడ్డాడో!

ఏమిటీ ప్రళయం?

ఏమిటీ ఉత్పాతం?

ఇది తన పురాణ మహిమా?

నిజంగా గంగామాత ఆకాశంనుంచి భూమి మీదకు దుముకుతోందా?

అప్రయత్నంగానే శాస్త్రి తలపైకెత్తి చూశాడు.

ఆకాశం నిర్మలంగా కన్పించింది. అక్కడక్కడ మబ్బులు కమ్ముతున్నట్టున్నాయి.

వాతావరణంలో మసకలు కమ్ముతున్నాయి.

శివుని జటాజూటంనుండి దుముకుతున్న గంగాభవాని ఏదీ? ఎక్కడా కన్పించడం లేదే?

మరి ఈ జనం! ఈ తొక్కిసలాట! ఈ అరుపులు, పరుగులు, కేకలు ఎందుకు?

"సంభవామి యుగే-యుగే!" అది ఇప్పుడే జరుగుతోందా?

'ఓ శాత్తుర్లూ! ఏందయ్యా గట్లనే నిలబడ్తివి! ఉరుకుండ్రి!' యాదగిరి శాస్త్రిని ముందుకు తోశాడు.

'ఏమైంది యాదగిరీ?' శాస్త్రి కంఠం పెగుల్చుకొని అడిగాడు.

'కట్టా టూట్‌గయా! పానీ ఆరహా! భాగో!' బయటనుంచి కేకలు.

'గట్లనే నిలబడ్తివి! ఉరుకురీ!'

'కట్టా పుట్టా అంటే ఏంది యాదగిరీ? ఇంతకీ ఏమైందీ?'

'గండిపేట చెరువు కట్ట తెగిందట. నీళ్ళొస్తున్నాయ్! బేగి ఉరుకు' అంటూ యాద గిరి ముందుకు పరుగుతీశాడు. శాస్త్రి పిలుస్తున్నాడు, యాదగిరి వెనకే పరిగెత్తే ప్రయత్నం చేస్తూ. యాదగిరి వెనక్కు తిరిగి చూడటంలేదు.

'హరి భగీరథుడా!' అరిచాడు శాస్త్రి. 'హరి భగవంతుడా!' అన్నాననే అనుకొన్నాడు. ఆయనగారి బుర్రలో గంగావతరణ ఘట్టం ఇంకా మెదులుతోనే ఉంది కాబోలు! భగవంతుణ్ణి స్మరించబోయిన శాస్త్రికి భగీరథుడే గుర్తొచ్చాడు.

రోడ్డుమీద రొప్పుతూ, రోజుతూ పరుగులు తీస్తున్న శాస్త్రికి ముందు ఉరుకుతున్న యాదగిరి కనుమరుగైపోయాడు. పక్క వీధుల్లోనుంచి, సందుల్లోనుంచీ జనం రోడ్డుమీదకు పరుగులు తీస్తున్నారు. వెనకనుంచి వస్తున్న లారీలోని జనం 'పానీ! ఆ రహా! కట్టా టూట్ గయా! భాగో! భాగో!' అని అరుస్తున్నారు.

ఆ కేకలకూ, అరుపులకూ శాస్త్రి పరుగు వేగం అందుకొన్నది.

విద్యానగర్ దాటిపోయింది.

యూనివర్సిటీ దాటింది.

శాస్త్రి పరుగు తీస్తూనే ఉన్నాడు. చీకట్లు ముసురుకొస్తున్నాయి. శాస్త్రి పరుగెత్తుతూనే ఉన్నాడు. పక్కనుంచి తెల్ల అంబాసిడర్ కారు దూసుకుపోయింది. ఆ కారు డాక్టరుగారిదని గుర్తించాడు శాస్త్రి. ఆ డాక్టరు ఇంట్లో ఆయన ఎన్నో నోములూ, వ్రతాలూ చేయించాడు. ఆ డాక్టరు పెళ్ళాం, బిడ్డల్ని కార్లో వేసుకుని సురక్షిత ప్రాంతాలకు పారిపోతున్నాడు.

"అయ్యా! డాక్టర్‌గారూ!" శాస్త్రి చేసిన ఆక్రందన ఆ డాక్టరుకు విన్పించలేదు. విన్పించినా ఈ బడుగు బ్రాహ్మడికోసం ఆగుతాడా?

"అబ్బా!"

శాస్త్రికి ఎదురుదెబ్బ తగిలింది. బొటనవ్రేలు చిట్లింది. అప్పుడుగాని శాస్త్రి తన కాళ్ళకు చెప్పుల్లేవని గ్రహించలేదు. తన చెప్పులు? అవును, వాటిని తను ఆ వ్యాస పీఠం దగ్గిరే వదిలేశాడు. పైపంచకూడా వదిలేశాడు.

చెమటలు-ముచ్చెమటలు. నుదుటి విభూది రేఖలు చెరిగిపోతున్నాయి. ఛాతీమీదా, దండలమీదా ఉన్న విభూది రేఖలు చెమటతోపాటు కారిపోయాయి. ఎగశ్వాస! దిగశ్వాస! నోరు తెరిచే పరుగెత్తుతున్నాడు శాస్త్రి.

పిప్పళ్ళ బస్తాలా ఉండే ఆయన బొజ్జ నీళ్ళు నిండిన తోలుసంచిలా పైకీ కిందకూ కదులుతోంది. లోపల ఏదో "బొళుకు బొళుకు"మని అంటోంది.

ఉండీ ఉండీ చల్లటి గాలి వంటిని తాకుతున్నట్లుగా అన్పించింది శాస్త్రికి.

ఈ గాలి! అవును! అదేగాలి! నీటిమీదినుంచి వీచేగాలి! అయిపోయింది! అంతా అయిపోయింది! జలప్రళయం ముంచుకొస్తూంది. పురానాపుల్ కొట్టుకుపోయింది. నాంపల్లి మునిగిపోయింది. పాతబస్తీవాళ్ళు చార్మినార్ ఎక్కి ప్రాణాలు కాపాడుకొంటారు. అదీ మునిగిపోతే? అమ్మో! ఇంకేముంది! హైదరాబాద్ అలనాటి ద్వారకాపురి అయిపోతుందా?

మూసీ వరదల్లో మూడు వందలమంది ప్రాణాలను కాపాడిన ఆ చెట్టు యింకా అక్కడే ఉంది. మునిగిపోయిన వాళ్ళ లెక్క? అది ఎవరూ చెప్పలేదు. తను చిన్నప్పుడు వరద గోదావరి పొంగు చూశాడు. దివిసీమలో తాటిచెట్ల తలలు నరికిన ఉప్పెన గురించి విన్నాడు.

జల ప్రళయం! ప్రకృతిలోని బీభత్సాలన్నింటినీ తలదన్నే బీభత్సం జలప్రళయం. అందుకే యుగాంతంలో జల ప్రళయం వస్తుందన్నారు.

సర్వేసర్వత్రా జలమయం-జలార్ణవమైన వసుంధర-వటపత్రశాయి-

శతసహస్ర కోటి పిశాచాలు ఒక్కసారిగా అరిచినట్టు కారు హారన్ విన్పించింది. ఆలోచిస్తూ పరుగెత్తుతున్న- పరుగెత్తుతూ ఆలోచిస్తున్న శాస్త్రి రోడ్డుమీద ఎగిరిపడ్డాడు: కొద్దిలో బతికి బయటపడ్డాడు. దాదాపు కారు అతన్ని ఒరుచుకుంటూ రాచుకుంటూనే పోయింది.

శంకరశాస్త్రి ఇంకా పరుగెత్తుతూనే ఉన్నాడు. అది పరుగో-నడకో-పాకుడో-దొల్లుడో చెప్పడం కష్టం! అయినా శాస్త్రి ముందుకే పోతున్నాడు. దూరంగా, దూర దూరంగా సాగిపోతూనే ఉన్నాడు.

"పానీ ఆ రహా! భాగో! భాగో! నీళ్ళొస్తున్నాయి! పారిపోండి!" ఈసారి ఆ మాటలు శాస్త్రి చెవుల్లోనుంచి కాదు, బుర్రలోనుంచి విన్పిస్తున్నాయి. బయటినుంచి కాదు, లోపలినుంచే విన్పిస్తున్నాయి.

చల్లగా, మెల్లగా, జరజరా, చరచరా, నంగనాచిలా, తుంగబుర్రలా, దొంగ ముండలా, కొండముచ్చులా నీరు శాస్త్రిగారి కాళ్ళను చుట్టేసింది.

పాదాలు మునిగాయి. మునిగిపోతున్నాయి! మోకాళ్ళు దాటి కొండశిలువలా గుండెను చుట్టేసింది. పాములా గొంతును పెనవేసుకొన్నది. సుళ్ళు తిరుగుతూ నోటిని మింగి, ముక్కును వాసన చూస్తున్న గంగమ్మ తల్లిని చూసి శాస్త్రి ఏమన్నాడయ్యా అంటే-

వినండి! "ఒసే దయ్యమా! ఆగు!" పాపం శమించుగాక! ఇంకా ఏమన్నాడయ్యా అంటే - "ఒరే బైరాగి వెధవా! ఒరే పాములోడా! ఆ గంగ ముండను అదుపులో పెట్టు కోరా! అదుపు తప్పిన ఆడది మళ్ళీ వశంలోకి రాదురా!"

శంకరశాస్త్రి ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోతున్నాడు. నీటిలో మునిగిపోతున్న భయం అతని మనసునూ, శరీరాన్నీ చుట్టివేసింది. ఎలా పరుగెత్తుతున్నాడో, ఎటు పరుగెడుతున్నాడో తెలియని స్థితిలో ఎదురుగా ఒక గుట్ట కన్పించింది. శాస్త్రి రోడ్డుదాటి గుట్టకేసి పరుగుతీశాడు.

కొండ గుట్ట సగంవరకూ ఎక్కిన శాస్త్రి కాళ్ళు పట్టుతప్పాయి. బోర్లా పడ్డాడు. లేవడానికి ప్రయత్నించాడు. సాధ్యపడలేదు. కిందకు చూశాడు. ఫర్వాలేదు. తను ఎత్తున ఉన్నాడు. నీళ్ళు ఇంత ఎత్తుకు రావు! తన జాతకంలో రాసిపెట్టిన నీళ్ళగండం ఇదేనేమో! అమ్మయ్య! గండం గడిచింది. మరో పాతికేళ్ళవరకూ తనకు ఢోకా లేదు. అలా అని తన జాతకంలో స్పష్టంగా రాసివుంది. శాస్త్రి మనసు తేలికపడింది. బుర్రలో అలుముకున్న భయం తాలూకు మబ్బులు విచ్చిపోయాయి. జరిగిందేమిటో గుర్తుచేసుకోగానే గుండె వచ్చి గొంతుకు అడ్డుపడినట్టుగా అయింది.

"బాబూ!" దిక్కులు పిక్కటిల్లేలా అరిచాడు. దిక్కులు చూశాడు. చిమ్మచీకట్లు! మనిషి అలికిడి లేదు. "ఒరే నాయనా! కుమారస్వామీ!" కొండ ప్రతిధ్వనించింది. కాని శాస్త్రి మనవడు చిరంజీవి కుమారస్వామి పలకలేదు. ప్రాణభీతితో తను చేసిందేమిటో తెలిసింది. ఏడేళ్ళ మనవడ్ని వదిలేసి ప్రాణంమీది తీపితో అప్రయత్నంగానే పరుగులు తీశాడు. తన ప్రాణం కాపాడుకోవటానికి పరుగులు తీశాడు. శంకరశాస్త్రి కళ్ళముందు శంకరమఠంలో జనం తొక్కిసలాట మెదిలింది. ఆబోతుల కాళ్ళకింద నలిగిపోతున్న లేగదూడలు.

"ఓ శంకరా! శంకరా!"

శంకరశాస్త్రి గుండె బరువెక్కిపోతోంది. గొంతు తడారిపోయింది. నాలుక పిడచకట్టుకుపోయింది. వంట్లోని నీరంతా చమటగా కారిపోయింది.

"దాహం! దాహం!"

తను భరించలేడు. లేవాలి. దాహం తీరాలి.

శంకరశాస్త్రి లేవడానికి ప్రయత్నించాడు. ఒక్క కాలు మాత్రమే లేచింది! రెండోది లేవదేం? తొంటి జారిపోయింది! అవును, తాను కొండ ఎక్కుతున్నప్పుడు పడ్డాడుగా! ఇహ ఇక్కడ్నుంచి తను కదలలేడు. గొంతెండిపోతున్నది.

"దాహం! దాహం!" వెర్రిగా అరుస్తున్నాడు.

అరచిన కొద్దీ గొంతెండిపోతున్నది. అందుబాటులో గుక్కెడు నీళ్లు లేవు. రెండు చేతులతో తడిమాడు. ఎండకు కాగిన కొండరాళ్ళు చేతులకు వేడిగా తగిలాయి.

ఇంత చెమ్మ దొరకదా? ఒక్క రెమ్మలో ఉండే చెమ్మ దొరికినా చాలు.

దాహంతో శాస్త్రి ప్రాణం విలవిలలాడుతోంది.

క్షణాలు యుగాలుగా గడిచిపోతున్నాయి. యుగ యుగాలుగా నీటికోసం పరితపిస్తున్నలాంటి భావం, ఆర్తి-ఏదో శంకరశాస్త్రి మనసును ఆవహించింది. కుమార స్వామి తలపుకొచ్చాడు. తాత ముత్తాతల్నీ స్వర్గానికి పంపిన భాగీరథుడిలా, ఇప్పుడు తన మనవడు ఉంటే తన ఆర్తిని-తన దాహాన్నీ తీర్చేవాడు. కాని...

శరీరం దహించుపోతున్నది శాస్త్రికి.

"దాహం! దాహం! ఓ భగీరథా! గంగను రప్పించు." గంగావతరణం జరగాలి. తన దాహం తీరాలి. పొంగిన వరద గోదావరిని అవపోసనబట్టి ఒక్క గుక్కన తాగేస్తాడు! అప్పటికిగాని తన దాహం తీరదు.

గంగమ్మ తల్లీ రా!

కృష్ణవేణమ్మా రావే!

శంకరశాస్త్రి స్పృహ తప్పి పడిపోయాడు! తెల్లవారుఝామున కురిసిన కుంభవృష్టికి కొండమీదినుంచి కిందికి జారి రోడ్డువారన పడివున్న శాస్త్రి శవాన్ని, మునిసిపాలిటీ వాళ్ళు ఎత్తివేయాలా–లేక పోలీసువాళ్ళు ఎత్తివేయాలా అన్నది తేలక ఇంకా అక్కడే అలాగే వుంది.

ఇది ఆనాటి కథ కాగా–

ఈనాడు శాస్త్రి తద్దినం పెట్టడానికి నల్లాలో గండిపేట నీళ్ళూ రాలేదు.

(1973)